مجلهٔ پژوهش فیزیک ایران، جلد ۱۷، شمارهٔ ۵، زمستان ۱۳۹۶

بهرهٔ کوانتومی آشکارساز نقطه کوانتومی هسته/ پوسته GaN/AlGaN

على واحدى

گروه فیزیک، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، تبریز

پست الكترونيكي: vahedi@iaut.ac.ir

(دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۰۲/۰۸ ؛ دریافت نسخهٔ نهایی: ۳۰/۵۵/۱۳۹۶)

چکيده

در این کار قدرت نوسان کنندگی و بهرهٔ کوانتومی آشکارساز مبتنی بر ساختارجدید نقطهٔ کوانتومی کروی GaN/AIGaN بررسی شده است. بـرای این منظور ابتدا معادلهٔ شرودینگر با تقریب جرم مؤثر در دستگاه مختصات کروی حل شد، با تعیین ترازهای انرژی، توابع موج و عناصـر مـاتریس گذار دو قطبی پارامترهای مورد مطالعه نیز به دست آمدند. نتایج نشان میدهند با افزایش کسر مولی و اندازه نقطه کوانتومی، قدرت نوسان کنندگی کاهش مییابد. این کاهش برای کسرهای مولی بیشتر محسوس تر است. با بیشتر شدن کسر مولی و اندازه نقطه کوانتومی جو کوانتومی جابهجایی آبی پیدا میکند. افزایش شعاع هسته و پوسته سبب میشود قلهٔ بهرهٔ کوانتومی جابهجایی قرمز داشته باشد. این جابهجاییهای قرمز و آبی میتوانند. در تنظیم و کنترل طول موج کاری آشکارساز بسیار مفید باشند.

واژههای کلیدی: آشکارسازهای فرو قرمز، بهرهٔ کوانتومی، نقاط کوانتومی، نانوساختارهای AlGaN/GaN

۱. مقدمه

نقاط کوانتومی، نانو بلورهای نیمه هادی با قطر ۲ تا ۱۰ نانومتر هستند که بعد از تحریک شدن، از خود نور ساطع میکنند و به طور معمول از ۲۰۰ تا ۱۰۰۰۰ اتم تشکیل شدهاند. ساختار کلی یک نقطهٔ کوانتومی، شامل هسته، پوسته و پوشش دهنده است. هسته از اتمهای گروه IV-II عناصر جدول تناوبی به عنوان مثال سلنید کادمیوم (CdSe)، گالیم نیتروژن (GaN) یا گروه V-III مثل فسفات ایندیوم (InP) تشکیل شده است. یک پوسته از جنس نیمه هادی دیگر، در اغلب موارد سولفید روی (ZnS) یا آلومینیوم گالیم نیتروژن (ALGaN)، به منظور بهبود ویژگیهای نوری، افزایش پایداری و کاهش سمیت سلولی، هسته را

می پوشاند. برای کاربردهای پزشکی و زیست شناسی در نهایت یک پوشش آلی برای آبدوست کردن نانوذره به کار برده می شود که جایگاهی برای اتصال بیومولکولهای مختلف از جمله، پروتئینها، پپتیدها و مولکولهای کوچک نیز به شمار می رود [۱-۴]. ویژگیهای نوری- فیزیکی منحصر به فرد نقاط کوانتومی محققان را بر آن داشته تا از این نانو ذرات به عنوان ردیابهای فلوئورسانسی مؤثر، در ردیابی سلولهای موجودات زنده، تصویربرداری و تشخیصهای پزشکی استفاده کنند. نقاط کوانتومی قابلیت تولید نور در طول موجهای خاص را دارند، در واقع با کنترل ابعاد، نقاط کوانتومی می تواند نور را در رنگها و طول موجهای مختلف، منتشر کنند. به عنوان مثال، ۲(سی)

وابستگی برخی از مشخصه های آشکارساز مبتنی بر نقطه کوانتومی GaN/AlGaN نظیر قدرت نوسان کنندگی و بهرهٔ کوانتومی به ضرائبی مثل اندازهٔ نقص، سد پتانسیل وکسرمولی ساختار جدید نقطهٔ کوانتومی بررسی می شود.

۲. روش کار

برای افزایش و بهبود ویژگیهای آشکارسازی فرو قرمز و اثرات مربوط به گذارهای بین زیر نواری (زیرباندی) فرو قرمز، ساختار جدید GaN/ALxGal-xN نقطهٔ کوانتومی ارائه میشود. این ساختار کروی جدید براساس قرار دادن یک نقص دردرون یک نقطهٔ کوانتومی است، که پتانسیل حاصل از آن همانند شکل ۱ خواهد بود.

ساختار نقاط کوانتومی به طور معمول به صورت هسته/ پوسته می باشد. بسته به گاف نواری و محل نسبی سطوح انرژی الکترونی در نیم رساناهای مورد استفاده، پوسته و هسته می توانند نقش های مختلفی در نانو بلورداشته باشند. سه نوع ساختار کلی متفاوت را می توان برای سیستم های هسته/ پوسته در نظر گرفت [۱-۱۰].

در ساختار نوع اول گاف نواری مادهٔ پوسته ازگاف نواری هسته بزرگتر بوده و هر دوی الکترونها و حفرهها در هسته محبوس میشوند. در ساختار دومی گاف نواری مادهٔ پوسته از گاف نواری هسته کوچکتر بوده و بسته به ضخامت پوسته، حفرهها والکترونها به طور نسبی یا کامل در پوسته محبوس نقاط کوانتومی از جنس آرسنید کادمیوم با ابعاد ۳ نانومتر نور سبز منتشر میکند؛ در حالی که ذراتی به بزرگی ۵/۵ نانومتر از همان ماده، نور قرمز منتشر میکند. نقاط کوانتومی به خاطر اندازهٔ منحصر به فردشان از قابلیتهای مهمی برای برقراری تعامل نوری با منبع نور، برخوردار هستند. نقاط کوانتومی به هنگام قرار گرفتن در معرض نور ماوراء بنفش، به ازای هر فوتون تابشی میتوانند بیش از یک الکترون تولید کنند، و این در حالی است که سلولهای خورشیدی سیلیکونی رایج، توانایی تولید یک الکترون دارند [۳–۸].

در سالهای اخیر آشکارسازهای فرو قرمز ساخته شده بر پایه چاههای کوانتومی بسیار مورد توجه بودهاند، اما این آشکارسازها به دماهای پایین در حدود ۸۰ کلوین نیازمند هستند، زیرا میزان گسیل حرارتی بالایی دارند. یکی دیگر از مشکلات این آشکارسازها ناتوانی آنها برای آشکارسازی تابشهای عادی با توجه به وجود قاعده گزینش قطبش است. بنابراین نیاز به اسباب کمکی و جانبی دارند که باعث حجیم شدن آشکارساز و بالا رفتن قیمت آنها میشود [۹]. تحقیقات جدید نشان میدهد ساختارهای جدید نقطهٔ کوانتومی به علت دارا بودن ترازهای گسسته و گذارهای بین نواری و زیرنواری میتوانند جایگزین خوبی برای آشکارسازی در ناحیهٔ فرو قرمز باشند. مزیت آشکارسازهای حاصل از نقاط کوانتومی به سه دلیل زیر است [۱۰–۱۲]:

۱- حساسیت بالا به نورهای تابشی ۲- پایین بودن پراکندگی
 الکترون- فونون و بهرهٔ جریان بالا ۳- توانایی کار در دماهای بالا.

اندازهٔ شکاف انرژی در نقاط کوانتومی همواره بزرگتر از حالت تودهٔ ماده است. این خاصیت باعث ایجاد قابلیت تنظیم طول موج تابشی می شود، بنابراین با کنترل اندازهٔ نانو ذرات می توان طول موج های تابشی را مشخص کرد. پژوهشگران نقاط کوانتومی را در ترانزیستورها، دیودهای نورگسیل، دیودهای لیزری، آشکارسازهای فرو قرمز، سلولهای خورشیدی و تصویر برداری پزشکی مورد بررسی قرار دادهاند [۳۱–۱۶]. در کارهای قبلی مؤلف و همکاران ترازهای انرژی، توابع موج و ماتریس گذار دوقطبی ساختار نقطهٔ کوانتومی کروی GaN/AIGaN بررسی شده است [۸]. در مقالهٔ حاضر و مشتق آن در مرزها و بهنجارش به دست میآید. پس از تعیین توابع موج حالتهای پایه *w_i و* برانگیختهٔ اول *ψ_f م*اتریس گذار دو قطبی r_{if} را پیدا میکنیم.

r_{if} = ⟨ψ_i |r|ψ_f ⟩ از روی ماتریس گـذار دو قطبـی قـدرت نوسـان کننـدگی بـه صورت زیر به دست میآید [۱۸]:

$$f_{if} = \frac{\gamma m}{\hbar^{\gamma}} (E_i - E_f) \left| r_{if} \right|^{\gamma} \tag{(\Upsilon)}$$

در رابطهٔ فوق *E_i و E_f ب*ه ترتیب انرژی حالتهای پایه و تحریکی میباشند. این کمیت بدون بعد میزان جذب یا گسیل الکترومغناطیسی بین ترازهای اتمی و مولکولی را تعیین میکند. از روی این کمیت میتوان ضرایب بسیار مهمی مثل ضریب جذب و همچنین بهرهٔ کوانتومی که درآشکارسازها اهمیت زیادی دارند را به دست آورد. ضریب جذب نیز که پارامتر بسیار مهمی است با رابطه داده میشود.

$$\alpha = \frac{\pi \hbar N_d n_{op} e^{Y}}{m^* \varepsilon \varepsilon_* c} (n_i - n_f) f_{if} \frac{\Gamma}{(\hbar \omega - \hbar \omega_{if})^{Y} + \Gamma^{Y}}, \qquad (\Upsilon)$$

که ۲ پهنای طول عمر تراز، N_d چگالی حجمی نقاط کوانتومی، n_{op} ضریب شکست ماده، 3 و 3 به ترتیب گذردهی الکتریکی محیط و خلأ میباشد. n_i و n_f نیز به ترتیب احتمال پر شدن ترازهای اولیه و نهائی هستند. برای دماهای پایین $n_i = n$ و n_f میباشد. برای کاربردهای آشکارسازی فرو قرمز نانوساختارها، ضریب بهرهٔ کوانتومی اهمیت زیادی دارد، زیرا پاسخ دهی که یکی از مهمترین پارامترهای آشکارسازهای نوری میباشد و به صورت میزان سیگنال الکتریکی خروجی (جریان خروجی Iout یا ولتاژ خروجی Vout میباشد) به سیگنال نوری ورودی تعریف میشود با رابطهٔ زیر به ضریب بهره وابسته است:

$$R = \frac{eg\eta}{\hbar\omega} , \qquad (\Delta)$$

که g بهره است و به صورت نسبت زمان باز ترکیب بـر زمـان گذار تعریف می شود.

$$g = \frac{\mu F}{LC_{be}},\tag{9}$$

بهره کوانتومی به صورت میزان الکترون تولیدی به ازای فوتـون

می شوند. در ساختار نوع آخر، لبهٔ نوار ظرفیت یا لبهٔ نوار رسانش مادهٔ پوسته در میان گاف نواری هسته قرار می گیرد. بـ ا برانگیختگی نانو بلور، آرایش نواری به وجود آمده منجر به تفکیک فضایی حفرہ و الکترون و قرار گیری آنھا در ناحیہ ہای مختلف ساختارهسته/ پوسته می شود. در نانوبلورهای هسته/ پوسته، پوسته برای غیرفعال کردن سطح هسته با هدف و بهبود خواص اپتیکی آن مورد استفاده قرار میگیرد. استفاده از یک پوسته میانی کاهش دهندهٔ تنش که بین هستهٔ نانو بلور و پوستهٔ خارجی ساندویج می شود، برای اولین بار در سیستم هسته/ پوسته/ پوستهٔ CdSe/ZnSe/ZnS پیشنهاد شده است [۱۰]. ایس گونه سیستمها پایداری بالاتری در مقابل اکسیداسیون نوری نسبت به سیستم هسته/ پوسته داشته و بهرههای کوانتومی بالاتری دارند [۱۱]. با توجه به اینکه گاف انـرژی نـیمرسـانای GaN زیاد است و بسیاری از ویژگیهای اپتیکی آن مورد مطالعه قرار گرفته است، بنابراین در مقالهٔ حاضر ساختارکروی با قراردادن هسته GaN در مرکز دو پوسته ALxGal-xN با ضخامتهای داخلیxd وخرارجی xb متغیر پایه ریزی شده است، که x نشان دهنده کسر مولی آلومینیوم میباشـد [۸ ۱۹]. انرژی پتانسیل حاصل از این نمونه همانند شکل ۱ خواهد بود. معادله شرودینگر در دستگاه مختصات کـروی بـا در نظـر

گرفتن جرم مؤثرالکترون * *m* و توزیع پتانسیل در نواحی مختلف به روش جداسازی متغیرها به صورت تحلیلی حل میشود. جواب بخش زاویهای هماهنگهای کروی بوده و بخش شعاعی نیز معادلهٔ بسل کروی است [۱۷–۱۸]:

$$r^{\mathsf{Y}} \frac{d^{\mathsf{Y}}R}{dr^{\mathsf{Y}}} + \mathsf{Y}r \frac{dR}{dr} + \left\{ \frac{\mathsf{Y}m_i^*}{\mathbf{\mathcal{H}}^{\mathsf{Y}}} [E - V_i(r)]r^{\mathsf{Y}} - l(l+\mathsf{Y}) \right\} R = \mathsf{e} , \qquad (\mathsf{Y})$$

با معرفی [(F – V_i(r) با معادلهٔ (۱) برای ساختار افوق به صورت زیر نوشته میشود:

$$R(r) = \begin{cases} \sqrt{\frac{\mathbf{x}}{\pi}} [C_l j_\ell(k, r) + C_{\mathbf{y}} n_\ell(k_{\mathbf{y}} r)] & \circ < r < a \\ \sqrt{\frac{\mathbf{x}}{\pi}} [C_{\mathbf{y}} i_\ell(k_{\mathbf{y}} r)] & a < r < b \\ \sqrt{\frac{\mathbf{x}}{\pi}} [C_{\mathbf{y}} K_\ell(k_{\mathbf{y}} r)] & b < r \end{cases},$$

$$(\Upsilon)$$

که برای دو حالت $E\langle V_{\circ,1}
ightarrow E \langle V_{\circ,1}
ightarrow = e$ برای دو حالت $E\langle V_{\circ,1}
ightarrow E \langle V_{\circ,1}
ightarrow E
angle$ با اعمال شرایط پیوستگی تابع موج

کی ساختار مورد نظر [۸].	جدول ۱ . يارامترهاي فيز
-------------------------	--------------------------------

مقدار	پارامترها
$\circ_{/}$ tat $x + \circ_{/}$ tt (m_{\circ})	جرم مؤثر الكترون
$\mathfrak{P}_{/}\mathfrak{l}\mathfrak{r}_{x} + (\mathfrak{l}-x) \times \mathfrak{r}_{/}\mathfrak{r}\mathfrak{r} - x(\mathfrak{l}-x)(eV)$	$E_g(x)$ گاف انرژی
$\cdot V \times \left[E_g(x) - E_g(\cdot) \right] (eV)$	$\Delta E_c(x)$ نوار آفست
$1 \times 1 \circ^{\gamma F} (m^{-r})$	چگالی حاملین بار _{Nd}
$(\Delta_{/}Y1\Delta x)^{\frac{1}{Y}}$	ضريب شكست n _{op}
$(-\circ/rx+\circ/r)\mathcal{E}_{\circ}$	گذردهی الکتریکی ۶
•/٣(MeV)	ثابت واهلش ħΓ

۳. نتايج

تابشی تعریف می شود و با فرمول زیر بیان می شود [۱۸–۱۹]: $\eta = \alpha(\omega) L \Big[V_{ec} e^{-E_{ec}/K_BT} / (v_* + V_{ec} e^{-E_{ec}/K_BT}) \Big]$. (۷) در رابطهٔ فوق v میزان واهلش از حالت برانگیختهٔ فوتونی به بقیه حالات است و در اینجا تقریباً برابر ^{۱۰} ۱ست. L طول ساختار، E_{ec} اختلاف انرژی بین حالت پیوسته و برانگیختگی نوری وابسته به میدان است. V_{ec} در این ساختار تقریباً برابر ^{۱۰} است [۱۷]. این کمیت وابستگی ضعیفی به دما دارد و ضریب رهایی فونون به حالت پیوسته را نشان می دهـد. بـرای رهایی V_{ec} مقدار داخل کروشه در رابطهٔ بهـره تحت شرایطی در دمای اتاق تقریباً برابر واحد می باشد، یعنی می تـوان نوشت:

 $\eta \approx \alpha(\omega)L \ . \tag{A}$

وابسـتگی دمـایی پاسـخ دهـی بهنجـار شـدهٔ ۸۲ تحـت میدانهای الکتریکی اعمالی مختلف از طریق رابطه زیر تعیین میشود.

$$R = \frac{eg\eta}{h\omega} = \frac{e\mu F}{h\omega LC_{be}}, \qquad (\mathbf{A})$$
$$\alpha(\omega) L \left[V_{ec} e^{-E_{ec}/K_BT} / (v_* + V_{ec} e^{-E_{ec}/K_BT}) \right],$$

$$\frac{R}{R_{*}} = n_{i} \left[V_{ec} e^{-E_{ec}/K_{B}T} / (V_{*} + V_{ec} e^{-E_{ec}/K_{B}T}) \right] F , \qquad (1 \circ)$$

در رابطهٔ اخیر T دمای سیستم، K_B ثابت بولتزمن، F میدان الکتریکی اعمالی و µ تحرک پذیری الکترونی می باشد. پارامترها و ضرایب مورد استفاده در این ساختار در جدول ۱ آورده شده است [۸ ۹۹].

در این بخش ابتدا نتایج مربوط به تغییرات قدرت نوسان کند. با اندازهٔ نقص (a) و نقطهٔ کوانتومی (b) به ازای کسرهای مولی متفاوت AI رسم می شود. لازم به ذکر است این کمیت از روی پارامترهای تابع موج و ماتریس گذار دوقطبی به دست می آید که در کارهای قبلی آورده شده است [۸ ۱۹ و ۲۰]. شکل ۲ وابستگی قدرت نوسان کننده را به اندازهٔ نقص به ازای کسرهای مولی متفاوت نقص (xd) نشان می دهد.

شکل ۲ نشان دهندهٔ وابستگی قدرت نوسان کننده به اندازهٔ نقص به ازای کسرهای مولی سد کوانتومی (xb) میباشد. با توجه به این شکل با افزایش مقدار کسر مولی ناحیهٔ سد و اندازهٔ نقص، قدرت نوسان کنندگی ابتدا کمتر و سپس بیشتر میشود. این تغییرات در چاههای با عرض تقریباً ۳۰–۲۰ آنگستروم بارزترند، که مربوط به رفتار غیر عادی تابع موج و پیرو آن ماتریس گذار دو قطبی است [۱۹].

در شکل ۳ تغییرات بر حسب اندازهٔ نقطهٔ کوانتومی به ازای کسرهای مولی متفاوت سد ترسیم شده است. مطابق شکل افزایش کسر مولی سد سبب افزایش قدرت نوسان کننده میشود، و با افزایش اندازهٔ نقص ابتدا قدرت نوسان کننده کاهش یافته طوری که در حوالی ۳۰ = *a* آنگستروم به کمینه مقدار خود رسیده و سپس رو به افزایش می گذارد. علت این رفتار کم شدن هم پوشانی توابع موج ترازهای پایه و برانگیختهٔ اول در این نواحی است که آن هم متأثر از پدیدهٔ محصور

شکل ۲. (رنگی در نسخهٔ الکترونیکی) تغییرات قدرت نوسان کننده با اندازهٔ نقص به ازای کسرهای مولی متفاوت نقص.

شکل ۳. (رنگی در نسخهٔ الکترونیکی) تغییرات قدرت نوسانگر با اندازهٔ نقص به ازای کسرهای مولی متفاوت سد.

شدگی کوانتومی میباشد [۱۹].

شکل ۴ نشان میدهد افزایش کسر مولی سد، سبب بیشتر شدن قدرت نوسان کنندگی میشود زیرا همپوشانی توابع موج حالت پایه و برانگیختهٔ اول بهتر میشود. در حالی که افزایش اندازهٔ سد اثر معکوس داشته و به علت کاهش همپوشانی توابع موج، باعث کم شدن قدرت نوسان کنندگی میشود [۱۹].

با افزایش اندازهٔ نقطهٔ کوانتومی قدرت نوسان کننده کمتر میشود (شکل ۵). این کاهش برای کسرهای مولی بیشتر بارزتر است. انتظار میرفت با توجه به افزایش ماتریس گذار دو قطبی با افزایش اندازهٔ نقطهٔ کوانتومی قدرت نوسان کننده نیز افزایش یابد اما کاهش فاصلهٔ بین ترازهای پایه و برانگیختهٔ اول بر این اثر غلبه کرده و باعث کم شدن قدرت نوسان کننده می شود

[۱۷]. در ادامهٔ کار بهرهٔ کوانتومی ساختار مورد نظر بـر حسب تعدادی از پارامترهای مهم و تأثیر گذار رسم میشود.

شکل ۶ تغییرات بهرهٔ کوانتومی بر حسب انرژی فوتون تابشی به ازای کسرهای مولی متفاوت نقص را نشان میدهد. مشاهده می شود با بیشتر شدن کسر مولی ناحیهٔ نقص، قلهٔ منحنی بهرهٔ کوانتومی به سمت انرژی های بیشتر سوق پیدا می کند. این انتقال آبی تأثیر زیادی در تنظیم و کنترل ناحیهٔ طول موج کاری آشکارساز می تواند داشته باشد.

شکل ۷ تغییرات بهرهٔ کوانتومی بر حسب انرژی فوتون تابشی به ازای اندازههای متفاوت هسته را نشان میدهد. شکل بیان میکند با افزایش شعاع هسته (نقص) قلمهٔ بهرهٔ کوانتومی جابهجایی قرمز دارد، اما یک برگشت غیرمرسوم برای

شکل ۴. (رنگی در نسخهٔ الکترونیکی) تغییرات قدرت نوسان کننده بر حسب اندازهٔ نقطهٔ کوانتومی به ازای کسرهای مولی متفاوت سد.

شکل ۵. (رنگی در نسخهٔ الکترونیکی) تغییرات قدرت نوسان کننده بر حسب اندازهٔ نقطهٔ کوانتومی به ازای کسرهای مولی متفاوت نقص.

شکل ۶. (رنگی در نسخهٔ الکترونیکی) تغییرات بهرهٔ کوانتومی بر حسب انرژی فوتون تابشی به ازای کسرهای مولی متفاوت نقص.

شکل ۷. (رنگی در نسخهٔ الکترونیکی) تغییرات بهرهٔ کوانتومی بر حسب انرژی فوتون تابشی به ازای اندازههای متفاوت هسته.

شکل ۸ (رنگی در نسخهٔ الکترونیکی) تغییرات بهرهٔ کوانتومی بر حسب انرژی فوتون تابشی به ازای اندازههای متفاوت پوسته.

افزایش بیشتر از ۳۰ = *a* اتفاق میافتد طوری که نمودار مربوط به ۴۰ = *a*، بین نمودارهای ۲۰ = *a و ۳۰ = a* آنگستروم قـرار گرفته است. این رفتار غیر عادی نیز به رفتـار غیـر عـادی تـابع موج و ماتریس گذار دوقطبی مربوط میشود [۱۹].

شکل ۸ تغییرات بهرهٔ کوانتومی بر حسب انرژی فوتون تابشی به ازای اندازههای متفاوت پوسته را نشان میدهد. افزایش اندازهٔ پوسته باعث کاهش قلهٔ منحنی بهرهٔ کوانتومی میشود و همچنین جابهجایی قرمز دارد.

۴. نتیجهگیری

در این مقاله پتانسیل جدیدی برای بهبود و تنظیم قدرت نوسان

کننده و بهرهٔ کوانتومی براساس نقطهٔ کوانتومی کروی دارای نقص ارائه شد. قدرت نوسان کننده با افزایش اندازهٔ نقص رفتار دوگانه دارد که به علت اثرات محصور شدگی و رفتار تابع موج است. افزایش اندازهٔ نقطهٔ کوانتومی در تمامی حالات منجر به کاهش قدرت نوسان کننده میشود. این رفتار نیز به دلیل کم شدن فاصلهٔ بین ترازهای انرژی حالت پایه و برانگیختهٔ اول به وجود میآید. همچنین با افزایش کسر مولی k و dx به ترتیب قدرت نوسان کننده کاهش و افزایش مییابد این اثرات نیز به رفتار متفاوت توابع موج و فاصلهٔ بین ترازهای انرژی حالت پایه و برانگیختهٔ اول مربوط میشود [۱۲، ۲۰]. با بیشتر شدن کسر مولی ناحیه نقص، قلهٔ منحنی بهرهٔ کوانتومی انتقال آبی پیدا کننده و بهرهٔ کوانتومی را به دنبال دارد و میتواند زمینه ساز استفاده از ایـن سیسـتم بـرای کنتـرل و مـدیریت پارامترهـای آشکارسازی در آشکارسازهای فرو قرمز مبتنی بر چاه کوانتومی استفاده ک د.

- میکند. افزایش شعاع هسته و پوسته سبب میشود قلهٔ بهرهٔ کوانتومی جابهجایی قرمز داشته باشد. این جابهجاییهای قرمز و آبی می توانند در تنظیم و کنترل طول موج کاری آشکارساز بسیار مفید باشند. محاسبات انجام گرفته در این کار برای ساختار پیشنهادی GaN/AIGaN مقادیر مناسب قدرت نوسان
 - مراجع

- 11. A Aharoni, T Mokari, T Popov, and U Banin, J. Am. Ch. Soc. 128 (2006) 257.
- 12. P K Kandaswamy and F Guillot and *et al.*, *J. Appl. Phys.* **104** (2008) 093501.
- K Chang, W H Sung, K Sung, and et al., Scientific Reports 4 (2014) 5603.
- 14. S Siontas, P Liu, A Zaslavsky, and D Pacifici, *Appl. Phys. Lett.* **109** (2016) 053508.
- 15. T Abdul Kareem, Iranian Journal of Physics Research, 16, 3 (2016) 55.

۵۵.

- 16. G Huang, J Y Bhattacharya, P Ariyawansa, and G Perera, *Appl. Phys. Lett.* **92** (2008) 011117.
- 17. A Asgari and S Razi, Optic Express 14 (2010) 14604.
- 18. M Kalafi and L Faraone, Physica E 25 (2005) 431.
- A Vahedi, M kouhi, and A Rostami, Optik-International Journal for Light and Electron Optics 124 (2013) 6669.
- A Vahedi, M kouhi and A Akbarzade, Optik-International Journal for Light and Electron Optics 136 (2017) 265.

- م ح قربانی و ع داورپناه، مجله پژوهش فیزیک ایران، ۱۷، ۱
 ۱۳۹۶).
- 1. M H Ghorbani and A Davarpanah, *Iranian Journal of Physics Research*, 17, 1 (2016) 145.
- A Y Liu, Ch Zhang, J Norman, A Snyder, D Lubyshev, J M Fastenau, A W K Liu, and A C Gossard, J E Bowers, Appl. Phys. Lett. 104 (2014) 041104.
- 3. N Chen, Y He, Y Su, X Li, Q Huang, H Wang, X Zhang, R Tai, and Ch Fan, *Biomaterials* **33** (2012) 1238.
- 4. V Wood and V Bulovic, Nano Rev. 1 (2010) 5202.
- A D Iacovo, C Venettacci, L Colace, L Scopa, and S Foglia, *Scientific Reports* 6 (2016) 37913.
- Ch H M Chuang, P R Brown, V Bulovic, and M G Bwindi, *Nat. Mater.* 13 (2015) 796.
- 7. A W Walker, O Theriault, J F Wheeldon, and K Hinzer, *IEEE J. Photovoltaics* **3** (2013) 1118.
- M Kouhi, A Vahedi, A Akbarzadeh, Y Hanifehpour, and S W Joo, *Nanoscale Research Letters* 9 (2014) 9.
- 9. K K Choi, "The physics of Quantum Well Infrared Photodetectors", World Scientific, (1997).
- 10. J Bleuse, S Carayon, and P Reiss, *Physica* E **21** (2004) 331.